

РЕШЕНИЕ

№ 107

гр. Самоков, 16.09.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – САМОКОВ, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Кирил Д. Павлов

при участието на секретаря Евелина Д. Пейчинова
като разгледа докладваното от Кирил Д. Павлов Гражданско дело №
20211870100487 по описа за 2021 година

за да се произнесе съобрази следното:

Предявен е от "У.Б." АД, гр. С. срещу Г. В. Д. и А. Х. Д. в качеството им на наследници на Х.Л.Д. осъдителен иск с правно основание чл. 79 от ЗЗД, както и акцесорен иск за лихви за забава с правно основание чл. 86 от ЗЗД.

Ищецът "У.Б." АД, гр. С. твърди в исковата си молба, че между банката ищец и Х.Л.Д. ЕГН ***** на датата 29. 10. 2013 год. е подписан договор за банков потребителски кредит на физическо лице № 270/0278/24329682 от 29. 10. 2013 год. , съгласно който ищецът е предоставил на Х.Л.Д. ЕГН ***** кредит в размер на 4000 евро. Изтъква се неизпълнение на договора от страна на длъжника Х.Л.Д., в резултат на което кредитът е обявен за изцяло предсрочно изискуем. Излага, че ответниците като наследници на длъжника Х.Л.Д. са уведомени за предсрочната изискуемост. В петитума на исковата молба се съдържа искане съдът да осъди ответниците Г. В. Д. и А. Х. Д. в качеството им на наследници – преживяла съпруга и майка на Х.Л.Д. да заплатят на ищеца "У.Б." АД, гр. С. по ½ част от сумата от 1584, 52 евро главница, ½ част от сумата 80, 92 евро договорна лихва за периода от 05. 08. 2018 год. до 06. 02. 2019 година, и 667, 09 евро лихва за просрочена главница по договора за кредит за периода от 05. 08. 2018 год. до 19. 04. 2021 година и законна лихва върху главницата от датата на завеждане на иска . 07. 05. 2021 година до изплащане на вземането. В съдебно заседание чрез пълномощника адв. Кристиян Илиев Иванов от САК поддържа исковата претенция. Претендира разноски.

В срока и по реда на чл. 131 от ГПК ответницата А. Х. Д. чрез пълномощника й адвокат М. М. от САК , е депозирила писмен отговор, с който оспорва всяка от исковите претенции, като неоснователни и недоказани. Навеждат се възражения за липса на основания относно обявяване на предсрочна изискуемост. Релевират се възражения за погасяване на процесните вземания по давност, както и за нищожност на договорните клаузи относно лихвите. Моли съда да отхвърли иска, като неоснователен. Претендира разноски.

В съдебно заседание ответницата А. Х. Д. чрез пълномощника й адвокат М. М. от САК оспорва предявения иск по съображенията изложени в отговора на исковата молба. Претендира направените по делото разноски.

Ответницата Г. В. Д. не взема становище по иска и не се явява в съдебно

заседание.

Съдът, след като обсъди становищата на страните и събраните по делото доказателства намира за установено от фактическа страна следното:

От представените в исковото производство доказателства се установява, че на 29. 10. 2019 год. между банката ищец и Х.Л.Д. наследодател на ответниците е сключен договор за банков потребителски кредит на физическо лице, по силата на който кредиторът, а именно банката ищец е предоставила на кредитополучателя Х.Л.Д. потребителски кредит в размер на 4 000 евро. Договорено е кредитът да се погаси в срок до 29. 10. 2020 год. година при падеж на месечната вноска- 5-то число. Неразделна част от договора е приложения погасителен план, както и Общите условия на банката. Приета е покана за доброволно изпълнение и уведомление по чл. 60, ал. 2 от ЗКИ до ответницата Г. В. Д. наследник и преживяла съпруга на кредитополучателя, с която банката ищец я уведомява за допуснато просрочие при обслужване на кредита, като към 20. 01. 2020 година непогасеният дълг на наследодателят й Х.Л.Д. възлиза на 1982, 60 евро, от които 1584, 52 евро главница и 398, 08 евро лихви и я кани в 14 -дневен срок от получаването да заплатят просрочените задължения в размер на $\frac{1}{2}$ от посочените суми с предупреждение, че при неизпълнение на основание чл. 60, ал. 2 от ЗКИ кредитът ще се счита обявен за изцяло предсрочно изискуем. Поканата е връчена на 08. 12. 2020 година от ПЧСИ при ЧСИ Стоян Лазаров с район на действие района на Софийски окръжен съд.

По делото е изготвена съдебно-счетоводна експертиза. Според заключението на вещото лице сумата по отпуснатия кредит е усвоена на 29. 10. 2013 год. по разкрита банкова сметка на Х.Л.Д. в "У.Б.", която е посочена в договора. Усвоената сума е 4 000 евро. Към датата на предявяване на иска 07. 05. 2021 година дължимата главница е в размер на 1584, 52 евро. Дължимата договорна лихва за периода 05. 08. 2018 год. до 06. 02. 2019 година върху редовната главница се дължи на ищеца в размер на 80, 92 евро. Дължимата лихва за просрочена главница за периода 05. 08. 2018 год. до 19. 04. 2021 година е в размер на 667, 09 евро. В договора за банков потребителски кредит на физическо лице от 29. 10. 2013 година са уговорени размерът на месечните погасителни вноски и начина на определяне на годишния лихвен процент за възнаградителна и лихва за забава.

Разликата в месечните вноски се дължи на формирането на годишния лихвен процент от надбавката на банката и от стойността на БЛП, формиран от тримесечния EUROBOR. Стойността на надбавката не е променяна, разликата се дължи на промяната в БЛП. Поредността за погасяване на вноската е просрочена лихва, лихва, просрочена главница, главница.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Предявеният иск за установяване вземанията на ищеца към ответниците е депозиран в законоустановения срок от процесуално легитимирано лице, като е неоснователно възражението за погасителна давност на ответницата А. Х. Д.. Предмет на осъдителния иск с правно основание чл. 79 ал. 1 от ЗЗД е наличието на валидно облигационно правоотношение, произтичащо от договор за потребителски кредит по силата на което ищецът има качеството кредитор, а всяка от ответниците качеството на законен наследник на длъжника по кредита, получил и усвоил кредита Х.Л.Д.. Доказано е както облигационното правоотношение от което произтича и е изискуемо задължението на този длъжник, така и наследственото правоприемство, установено от приложеното удостоверение за наследниците на Х.Л.Д.. Ответницата Г. В. Д. е негова съпруга и наследник с право на наследяване на основание чл. 9 ал. 2 от ЗН $\frac{1}{2}$ идеална част от наследството и следователно дължи по $\frac{1}{2}$ част от всяка от процесните вземания.

Не е основателно възражението на ответницата А. Х. Д. с което се оспорва наследственото правоприемство от длъжника Х.Л.Д.. Щом тази ответница доказано е негов наследник – на основание чл. 6 вр. чл. 9 ал. 2 от ЗН и щом не е доказано, че се е отказала от наследството му съдът приема тази ответница за наследник на длъжника Х.Л.Д. на общо основание, като наследството му – права и задължения се разделят поравно между нея и първата ответница.

Доказано е от ищеца по делото, че между банката ищец и Х.Л.Д., наследен след

смъртта му на е възникнала облигационно-правна връзка, основана на подписания договор за банков потребителски кредит на физическо лице № 270/0278/24329682 от 29. 10. 2013 год. , по който кредиторът е отпуснал на кредитополучателя Х.Л.Д. НАСЛЕДОДАТЕЛ НА ОТВЕТНИЦИТЕ парична сума в размер на 4 000 евро, Кредитът е отпуснат на 29. 10. 2013 год. година по посочената в договора банкова сметка. при падеж на месечната погасителна вноска -5-то число на месеца.

Относно възражението за нищожност на договора по отношение на клаузите относно формираните лихвени проценти, поради тяхната неравноправност съдът намира възражението за неоснователно. Както в договора, така и в Общите условия приложими към него ясно и конкретно са определени начина и методиката за формиране на годишния лихвен процент, обвързан с надбавка, която не се променя и базов лихвен процент обвързан с промяната на пазарния индекс EUROBOR. Конкретно и точно са разписани методиките за определяне на лихвения процент съобразно промяната на индекса в приложимите Общи условия и ясно е указано, че същите стават достояние на длъжниците чрез обявяването им на сайта на банката, на гишетата и в извлечението от сметка изпратено на последния известен адрес на банката по реда за уведомяване предвиден в договорите. Договореният ГЛП и ГРП не противоречат на закона или на добрите нрави и са изцяло съобразени, както с императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, според който годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в евро или валута, определена с постановление на МС на Р България, така и със съдебната практика, според която няма нарушение на добрите нрави при определяне на възнаградителна лихва, която не надвишава трикратния размер на законната лихва. Съдът не споделя възражението на ответницата А. Х., доколкото не се откриха клаузи, с които се уреждат и които водят до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и насрещните такива на потребителя, по смисъла на чл. 143 от ЗПП.

Ответницата А. Х. Д. наследник на длъжника Х. Д. се брани срещу иска с няколко основни възражения. Относно възражението, че по отношение на нея не е настъпила предсрочна изискуемост, съдът намира, че това възражение не е относимо по отношение на неизплатената и дължима главница, доколкото на датата 29. 10. 2021 година е настъпил крайният срок за връщане на неизплатеното по договора за потребителски кредит, а това е преди приключване на устните състезания по делото и съдът е длъжен да съобрази този релевантен факт.

По отношение на ответницата Г. В. Д. като съпруга и наследник на длъжника Х.Л.Д. предявеният иск е доказан за всяко от претендираните вземания.

Съдът следва да осъди тази ответница да заплати сумата 792, 26 евро, представляващи $\frac{1}{2}$ част, съответно на наследствената ѝ част на осн. чл. 9 ал. 2 от ЗН от неизплатената и дължима главница в общ размер 1584, 52 евро, ведно със дължимата на основание чл. 86 ал. 1 от ЗЗД законна лихва върху тази сума, считано от датата на предявяване на иска – 07. 05. 2021 година до окончателното изплащане на сумата.

Също така Г. В. дължи на банката ищец и следва да се осъди да заплати съобразно наследствените ѝ права по чл. 9 ал. 2 от ЗН – $\frac{1}{2}$ част от сумата 80, 92 евро – 40, 46 евро неизплатена и дължима възнаградителната лихва по договора за кредит, наричана още лихва върху редовна главница по договора за кредит, както и $\frac{1}{2}$ част от сумата 667, 09 евро = 333, 54 евро мораторна лихва върху просрочена главница за периода 05. 08. 2018 година до 19. 04. 2021 година.

Доказателствата по делото сочат, че изпратената покана-уведомление от банката за обявяване договора за предсрочно изискуем е връчена на ответницата Г. Д. на 18. 12. 2020 година. в качеството ѝ на съпруга на починалия вече длъжник Х.Л.Д..

По отношение на ответницата А. Х. Д. съдът не приема че същата е уведомявана за обявената от ищеца предсрочна изискуемост и съдът приема, че същата дължи само $\frac{1}{2}$ част от неизплатената главница в размер на общо 1584, 52 евро , от които 792, 26 евро се дължат от тази ответница като наследник на длъжника Х.Л.Д. както и 40, 46 евро неизплатена и дължима възнаградителната лихва по договора за кредит, наричана още лихва върху редовна главница по договора за кредит, а така също и законната лихва върху дължимата от нея главница 792, 26 евро, считано от завеждане на иска до окончателното ѝ изплащане.

В тежест на ищеца е на доказване, а не установява преди предявяване на иска да е съобщил надлежно на ответницата А. Д. за предсрочната изискуемост на кредита, както и да е поставил в забава тази ответница по отношение на просрочената главница, като ѝ даде срок за заплащането ѝ. Това е било в тежест на банката ищец при положение че крайният срок за изплащане главница и лихви по договора за кредит е настъпил на 29. 10. 2021 година, което е след смъртта на длъжника Х.Л.Д.. По тези съображения считано от предявяване на иска тази ответница дължи не претендираната лихва за просрочена главница, а законната лихва върху неизплатената главница 792, 26 евро считано от 07. 05. 2021 година до окончателното изплащане на сумата

Съгласно задължителните постановления на ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС кредиторът има право да обяви кредита за изцяло предсрочно изискуем според условията на договора, когато освен обективния факт на неплащането изпълни и задължението си да уведоми надлежно длъжника относно упражненото си право.

До предявяване на иска тази предпоставка е изпълнена само за ответницата съпруга на длъжника Г. Д., но не и за ответницата А. Д.

С връчването на Г. Д. на уведомлението от банката относно обявяването на кредита за изцяло предсрочно изискуем и с изтичане на предоставения 14 -дневен срок за доброволно изпълнение на просрочените към 20. 01. 2020 година задължения, е осъществена една от предпоставките за настъпването на предсрочната изискуемост. Установи се, че по отношение на ответницата Г. В. като наследник на Х.Л.Д. е налице и другата предпоставка за това именно обективният факт на неплащането. Договорът предвижда, че предсрочна изискуемост на целия кредит може да се обяви при неплащане пълно и/или частично на което и да е задължение по него.

Тоест само по отношение на ответницата Г. В. Д. се установи, че банката е упражнила правото си да обяви кредита за предсрочно изискуем преди да предяви срещу нея иск. Изложеното дотук мотивира съдът да приеме, че съгласно разпределената от съда доказателствена тежест банката ищец установи пълно и главно качеството си на кредитор по процесния договор, както и възникнало правото да претендира от ответницата Г. Д. предсрочно заплащане на непогасените вноски по кредита, както тези с настъпил падеж, така и заплащане на вноските по главницата с ненастъпил падеж, които към момента на обявяване на предсрочната изискуемост не са били изискуеми. Към датата на обявяване на предсрочната изискуемост е 1584, 52 евро. За периода 05. 08. 2018 год. до 06. 02. 2019 год. . / от просрочието до обявяването на предсрочната изискуемост / дължимата лихва върху редовна главница е в размер на 80, 92 евро евро. Дължимата, но само от ответницата Г. В. Д. лихва върху просрочена главница за периода 05. 08. 2018 год. до 19. 04. 2021 год. /подаване на заявлението / е в размер на 667, 09 евро. Тъй като ищецът проведе пълно и главно доказване на претенцията си по отношение на тази ответница относно тези вземания, а ответницата Г. Д. не доказа изпълнение на договорните си задължения за плащане в установените срокове, искането в тази част следва да бъде уважено, като основателно по отношение на ответницата Г. В. Д..

Съгласно чл. 430 от ТЗ с договора за банков кредит банката отпуска на заемателя парична сума за определена цел и при уговорени условия и срок, а заемателят се задължава да я върне при условията и в сроковете посочени в договора за кредит, като същият плаща и лихва, уговорена с банката. Като е предоставила уговорената сума от 4 000 евро, банката е изпълнила своето задължение по чл. 430, ал. 1 от ТЗ по договора за кредит, поради което съдът приема, че същата има качеството на изправна страна по сделката.

При това положение за банката е възникнало правото да обяви кредита и всички дължими суми по него, вкл. лихви и комисионни, за предсрочно изискуеми, но само ответницата Г. Д. е уведомена за това. Предсрочната изискуемост от своя страна представлява изменение на договора, което за разлика от общия принцип в чл. 20а, ал. 2 ЗЗД, настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две предпоставки: обективният факт на неплащането и упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем. До предявяване на иска тези предпоставки се констатираха за осъществени само по отношение на първата ответницата Г. Д..

Предвид изложеното, и съгл. чл. 79 от ЗЗД, вр. чл. 430, ал. 1 и, ал. 2 от ТЗ и чл. 86

от ЗЗД, вр. чл. 288 от ТЗ, ответницата Г. В. Д. като солидарен длъжник и наследник на длъжника Х.Л.Д., следва да отговаря и да бъде осъдена да заплати претендираната $\frac{1}{2}$ част за остатъка от непогасената главница по кредита, за остатъка от непогасените договорни и наказателни лихви, както и за законната лихва за забава върху главницата, считано от подаване на исковата молба.

С оглед на гореизложеното съдът намира за доказани по основание и размер по отношение на ответницата Г. В. Д. така предъявените обективно кумулативно съединени иски по чл. 79, ал. 1 и чл. 86 от ЗАКОНА ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ДОГОВОРИТЕ, вр. чл. 430, ал. 1, вр. чл. 288 от ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН.

При този изход на делото на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК на ищеца се дължат от Г. В. Д. разноси по делото, направени от ищеца за заплатена ДТ, адвокатско възнаграждение и депозит за вещо лице в размер, които съобразно уважената част от претенциите по отношение на тази ответница възлизат на 1336 лева.

Ответницата А. Х. Д. като наследник на длъжника Х. Л. Д. с квота $\frac{1}{2}$ идеална част следва да се осъди да заплати на "У.Б." АД с ЕИК 831919536 сумата от 792, 26 евро, което е $\frac{1}{2}$ част от сумата 1584, 52 евро неизплатени от главница по договор за банков потребителски кредит на физическо лице № 270/0278/24329682 от 29. 10. 2019 год., ведно със законната лихва върху тази сума считано от датата на предявяване на иска - 07. 05. 2021 година, до окончателното изплащане, както и сумата 40, 46 евро възнаградителна по същия договор лихва върху редовна главница за периода 05. 08. 2018 год. до 06. 02. 2019 год., както и сумата 854, 44 лева за разноси по делото съобразно уважената част на иска за този ответник.

По никакъв начин ответницата А. Х. Д. макар и доказан наследник на неизправния длъжник Х.Л.Д. не е уведомявана преди предявяване на иска за предсрочната изискуемост на договора за кредит, не е поставяна в забава за претендираната по отношение на нея $\frac{1}{2}$ част от сумата 667, 09 евро, претедирана като лихва за просрочена главница по договора за кредит за периода от 05. 08. 2018 година до датата 19. 04. 2021 година. По тези съображения съдът следва да отхвърли като неоснователен по отношение А. Х. Д. предявеният от "У.Б." АД с ЕИК 831919536 иск срещу тази ответница за $\frac{1}{2}$ от 667, 09 евро, а именно за сумата 333, 54 евро (триста тридесет и три евро и петдесет и четири евроцента), претендирани като лихва върху просрочена главница за периода 05. 08. 2018 год. до 19. 04. 2021 год.

По отношение на тази ответница предявеният следва да се уважи за претендираната от нея $\frac{1}{2}$ част от неизплатената главница, ведно със законната лихва върху тази главница считано от датата на предявяване на иска, както и за $\frac{1}{2}$ част от неизплатената договорна възнаградителна лихва по договора за кредит, обусловено от това, че е наследник на длъжника по този кредит Х.Л.Д. с квота $\frac{1}{2}$ идеална част. Едва от предявяване на иска ответницата А. Х. Д. се счита за уведомена за настъпилата предсрочна изискуемост на кредита. За уважените по отношение на тази ответница иски за $\frac{1}{2}$ от главница и договорна лихва е от значение качеството ѝ на наследник на длъжника Х. Д. и обстоятелството, че към момента на приключване на устните състезания 17. 11. 2021 година, е изтекъл уговорения срок на кредита така както е по договора за кредит – 29. 10. 2021 година, а и с предявяване на иска тази ответница е уведомена за настъпилата предсрочна изискуемост на кредита. Така към момента на приключване на устните състезания по делото са били изискуеми от ответницата А. Х. Д. $\frac{1}{2}$ от цялата неизплатена главница, както и $\frac{1}{2}$ от договорната възнаградителна лихва, $\frac{1}{2}$ от които се дължат от ответницата А. Х. Д.. Съдът приема, че едва с предявяване на иска ответницата е поканена за тези задължения и уведомена за предсрочната изискуемост на кредита и дължи законната лихва върху неизплатената главница, считано от предявяване на иска до окончателното изплащане.

Предявеният иск срещу А. Х. Д. следва да се отхвърли за претендираната от ищеца $\frac{1}{2}$ от 667, 09 евро, а именно за сумата 333, 54 евро (триста тридесет и три евро и петдесет и четири евроцента), претендирани като лихва върху просрочена главница за периода 05. 08. 2018 год. до 19. 04. 2021 год.

С оглед неоснователността на тази претенция по отношение на ответницата А. Д., основание чл. 78 ал. 3 от ГПК ищецът "У.Б." АД с ЕИК 831919536 дължи на А. Х. Д. и следва да се осъди да ѝ заплати сумата 104, 90 лева за направените по делото разноси,

съобразно отхвърлената част на иска срещу нея.

Воден от горното съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Г. В. Д. с ЕГН ***** да заплати на "У.Б." АД с ЕИК 831919536, със седалище и адрес на управление гр. С., пл."С. Н." № 7 сумата от 792, 26 (седемстотин деветдесет и два, 26 стотни) евро, неизплатени от главница по договор за банков потребителски кредит на физическо лице № 270/0278/24329682 от 29. 10. 2013 год. ведно със законна лихва върху тази сума, считано от датата на предявяване на иска - 07. 05. 2021 година до окончателното изплащане; сумата от 40, 46 евро, неизплатени от възнаградителната лихва дължима по същия договор, претендирани като лихва върху редовна главница за периода 05. 08. 2018 год. до 06. 02. 2019 год.; сумата от 333, 54 евро (триста тридесет и три евро и петдесет и четири евроцента) представляващи дължима лихва върху просрочена главница за периода 05. 08. 2018 год. до 19. 04. 2021 год. , както и сумата 1336 лева за направените по делото разноси съобразно уважения иск за този ответник.

ОСЪЖДА А. Х. Д. с ЕГН ***** да заплати на "У.Б." АД с ЕИК 831919536 сумата от 792, 26 евро, неизплатени от главница по договор за банков потребителски кредит на физическо лице № 270/0278/24329682 от 29. 10. 2013 год., ведно със законната лихва върху тази сума считано от 07. 05. 2021 година, както и сумата 40, 46 евро неизплатена възнаградителна по същия договор, претендирани като лихва върху редовна главница за периода 05. 08. 2018 год. до 06. 02. 2019 год., както и сумата 854, 44 лева за разноси по делото съобразно уважената част на иска за този ответник

ОТХВЪРЛЯ предявеният от "У.Б." АД с ЕИК 831919536 иск срещу А. Х. Д. с ЕГН ***** за ½ от 667, 09 евро, а именно за сумата 333,54 евро (триста тридесет и три евро и петдесет и четири евроцента), претендирани като лихва върху просрочена главница за периода 05. 08. 2018 год. до 19. 04. 2021 год. като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

На основание чл. 78 ал. 3 от ГПК ОСЪЖДА "У.Б." АД с ЕИК 831919536 да заплати на А. Х. Д. с ЕГН ***** сумата 104, 90 лева за направените по делото разноси, съобразно отхвърлената част на иска срещу нея.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския Окръжен съд в двуседмичен срок от връчване преписа на страните.

Съдия при Районен съд – Самоков: _____